

системи, релігії та звичаїв. На прикладі цієї держави ми можемо побачити як гармонійно можуть переплітатися деякі принципи кардинально різних правових систем. Результатом цього поєднання можна назвати високий ступінь урегульованості суспільних відносин та стабільна основа для підтримання чинного правопорядку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вагацума С., Ариидзуми Т. Гражданское право Японии Москва.: Прогресс, 1983; кн. 1, 351 с.
2. Конституции зарубежных государств / авт.-сост.: В. И. Тихиня, В. П. Серебренников. – Минск : Право и экономика, 2007. – 471 с.
3. Солодовнік І. Л. Кримінальний кодекс Японії 1880 року / І. Л. Солодовнік // Вісник університету внутрішніх справ. – 1999. – Вип. 5.- С. 123-129. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_1999_5_20.

Геннадій Сентюшкін,
студент 2 курсу
гуманітарно-економічного факультету
Наук. керівник: **К.Б. Дудорова,**
к. ю. н., доцент (БДПУ)

КОМП'ЮТЕРНА ПРОГРАМА ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Актуальність дослідження. Право інтелектуальної власності є невід'ємною складовою права двадцять першого століття. В наш час все більше людей стикається з такими явищами, як незаконне розповсюдження та використання комп'ютерних програм. Право інтелектуальної власності захищається вітчизняним законодавством, але воно потребує вдосконалення, особливо у зв'язку із прагненням України вступити до ЄС.

Ступінь досліджуваності проблеми. Вивченням цієї теми займалися М.В. Селіванов, Н. В. Філик, О.С. Яворська та ін.

Мета дослідження полягає в загальному огляді та аналізі комп'ютерної програми як об'єкту права інтелектуальної власності.

Методи дослідження. У роботі були використані такі методи: діалектичний, формально-юридичний, узагальнення, тощо.

Сутність дослідження. Конституція України у статті 41 проголошує: «Кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності...». Законодавче регулювання суспільних відносин, пов'язаних із набуттям, використанням та захистом прав на комп'ютерні програми здійснюється, насамперед, Цивільним кодексом України (далі – ЦК), Законом України «Про авторське право та суміжні права» від 23 грудня 1993 р. (далі – Закон), Законом України «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» від 23 березня 2000 р.

Джерелами авторського права є міжнародні договори, ратифіковані Верховною Радою України. Окремий розділ із зобов'язаннями реформування сфери охорони прав на інтелектуальну власність міститься в

Угоді про асоціацію між Україною та ЄС, яка набула чинності в повному обсязі з 01.09.2017 р. і є частиною національного законодавства. Статті 180 – 184 Угоди присвячені охороні комп'ютерних програм.

Розкриття поняття комп'ютерної програми ми можемо побачити в статті 1 Закону : комп'ютерна програма – набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи у будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп'ютером, які приводять його у дію для досягнення певної мети або результату (це поняття охоплює як операційну систему, так і прикладну програму, виражені у вихідному або об'єктному кодах).

Згідно із ч. 4 ст. 433 ЦК та ст.18 Закону комп'ютерні програми охороняються як літературні твори, тобто вони визнаються об'єктами авторського права.

В ст.11 Закону йде мова про виникнення авторського права та презумпцію авторства , ч.2 говорить про те , що авторство виникає з моменту створення твору і для виникнення авторства та його здійснення реєстрація не вимагається. Водночас в Україні формується суперечлива судова практика стосовно виникнення права інтелектуальної власності на комп'ютерну програму. Зокрема, ПАТ «Лізинг інформаційних технологій» та ОСОБА_1 звернулися до суду із заявою про забезпечення позову до подання позовної заяви, мотивуючи це тим, що їм належать майнові авторські права на комп'ютерну програму «Конфігурація 1С:LeaseIT» та базу даних «1С:LeaseIT», а відповідач своїми діями порушує їх авторські права. Суд відмовив у задоволенні такої заяви, вказавши, що позивачі не довели авторства на вказані об'єкти. Відтак суд дійшов висновку, що документом, який засвідчує авторство на оприлюднений чи неоприлюднений твір, а також факт і дату оприлюднення твору, є свідоцтво про авторство. А тому в даному випадку відсутні належні та допустимі докази, які б свідчили про те, що позивач є автором комп'ютерної програми «Конфігурація 1С:LeaseIT» та бази даних «1С:LeaseIT» і тому суд не задовольнив позов в повному обсязі[1].

Висновки. Для вирішення цієї проблеми я пропоную частину 2 ст.11 Закону доповнити абзацем такого змісту: «Авторське право на комп'ютерну програму виникає з моменту його державної реєстрації та супроводжується отриманням свідоцтва про авторство». Така поправка , на мою думку , змогла б систематизувати виникнення права інтелектуальної власності на комп'ютерні програми і допомогла б уникнути непорозумінь в суді.

ЛІТЕРАТУРА

1.Рішення Соломянського районного суду м. Києва від 31.10.2011 р. Справа № 2-6118/11 // [Електронний ресурс]. – Єдиний державний реєстр судових рішень. Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/21645618>